

Тюбешилде

Багъыу учреждениелада жангы технологиялары синдириучюу бла бийик даражагъа жетдириучюу онглары сюзюлгендиле

Тюбене Къабарты-Малкъарны Башчысы **Юрий Коков** РАН-ны академиги, Россей Федерацияны Саулыкъ сакълау министрствосуну «Кардиологияны миллет медицина тинтиу арасы» федерал кырал бюджет учрежденияны баш директоруну орунбасары **Ренат Акчури** бла тюбешиле. Белгили врач КъМР-ге жумуш бла келип турады.

айтылган академикни себелиги бла 2015 жылда Нальчикде Кардиология арада ангиография кабинет ачылган эди. Аны хайырындан жюрек эмда диагностиканы игилендирге, кыан тамырлары кенгертиу, электрокардиостимулятор салыу дегенча кыйын операцияла бардырырга кыолдан келгенди. КъМР-ни Саулыкъ сакълау министрствосуну шартларына кере, 2017 жылда жюрек эмда кыан тамырла бла байламлы ауруладан ёлгенлени саны 12,9 проценте азайганды.

Сёлешуичюу ёзек темасы – гитче эмда орта бизнесге билек болуу

Тюбене Правительствону юйюнде Къабарты-Малкъарны Башчысы **Юрий Коков**ну Сбербанк ПАО-ну Юг-Запад банкны председатели **Евгений Титов** бла тюбешуичюу болганды. Ушакъны кезуичюу регионну экономикасыны баш магъаналы белюмлерине билеклик этиуно, гитче эмда орта предпринимательствону айнытуу, банкны промышленность, туризм, эл молк жаны бла

улли инвестиция эмда инфраструктура проектлени толтурууга кыатышуучюу амаллары сюзюлгендиле. Бусагъатда, деп белгиленгенди тюбешуичюу, Сбербанкны Къабарты-Малкъарда кредит бохчасыны ёлчмени 26 миллиард сомдан озганды, адамланы кредитле алыулары уа 49 процентни тутады.

КЕНГЕШ

РФ-ни Президентини май указларын толтуруу – бек кыйматлы ишледен бирине саналганды

Тюбене **Юрий Коков**ну Къабарты-Малкъарны Правительствосуну жангы кыаууму бла биринчи кенгеш болганды. Региону оюночусу салынган борчланы тынгылы тамаллар ююн толтурууу власть органданы жангы структурасын кырауу бла байламлы ишлени не кыадат терж бошарга, кимге не жумуш жетенин шарт тохтадырырга, битую белюмде да жууалылыкны кетюруге бурчленди.

артыкыда улуу эс бурлууга керек болганы кыаты эсгертилгенди. «Бизге салынган борчла уллуудула эмда кыйындыла. Булжуй туургуа заман жокъду. Ала бизни жууалты, магъаналы эмда кеп кич ишлене иш сакълайды», деп чертгенди Коков.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

Ёсюп келген тёллюню фахмуларын ачыу эмда айнытуу – власть органданы магъаналы борчу

Тюбене Правительствону юйюнде КъМР-ни Башчысы **Юрий Коков** тюрлю-тюрлю олимпиадалада, халкыла аралы эм битеуроссей конкурслада хорлагъан жаш адамла бла тюбешгенди. Жыйылыу Сабийлени кыоруулауу кюнине аталганды.

республика ёхтемленген, ышанган жаш адамланы бир бирлери бла танышдырыр мурад бла кыралгъанлынын чертгенди. Бюгон бери **Павел Айбазов**, **Эльдар Бештоев**, **Эрик Шен** келгендиле. Ала обществованиядан, немесли тилден битеуроссей олимпиадалада хорлагъандыла. Бизни республика «Умники и умницы» деген битеуроссей конкурса да тиридиле. Ма мени кыатымла ол-

турганла **Даяна Алагирова** бла **Мусулаланы Ахмат** аны финалында хорлап, Бюгонлюке Москвада халкыла аралы байламлыкъыла кырал институту студентлери тизгинине кыошугъандыла, деп танышдырганды **Юрий Александрович**.

илму-инженер эришуиледе биринчи болгъан **Мухаммад Маремкулов**, Технологияла жаны бла башламчылыкъланы битеуроссей олимпиадасыны призёру **Мирзоланы Ренат** да бар эдиле. «Первый элемент» битеуроссей илму-инженер эришуиледе хорлагъанла **Моллаланы Аида** бла **Тамбийланы Елизавета** уа грант кыошуп болгандыла, ала аны билим алыуга кыоратырга мурадтыды.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Республиканы оюночусуна кыонакыга 17 жаш бла кызы чакырылган эдиле. Аланы алгъышы, **Юрий Александрович** жыйылыу

пидалада хорлагъандыла. Бизни республика «Умники и умницы» деген битеуроссей конкурса да тиридиле. Ма мени кыатымла ол-

Жазыпыу – 2018

«Туудукъларыма да насийхат этеме ана тилибизде газетибизни окъугъуз деп»

Чабдарланы Фаризат, Ибрагимни кызы, Жаны Малкъарда жашойды. Ана 89 жыл болганды. Ол «Коммунизмге жол», ныз бла уа «Заман» газетни малкъар халкы туугъан жерине кыошыл калган жашдан бери жазырмай бир кере да кыошылганды. Кар номерни жижжи бле окъуп чыгъады, иштеринде уа сабийлерине, апалар туугъанла да халар айтды. «Мен миллетими бек сюеме. Аны себелиги ана тилибизде чыкълан газетибизни жаздырмай кыошмайла. Ол тилибиз унутулуп кыошылмауу уллу себелиги эди. Бусагъатда болула ана тиллеринден эсе, орусча, бизни элде уа къабартыа окуну ишкер биле

болура деримн келди. Алай болмаз ююн, а ёз газетибизни, жазуучуларыбыз, позлерибизни китапларын окъуй туургуа керекди. Аны юйде сабийлерге, туудукъларыма да айтканлай турмак, дейди Фаризат. Жазымуучу кезуичюу жетгенде уа, миллетни сюеи, эси ана «Заман» алай кыошмагъыз деп кыошуларымы эсперине да салады. «Орта Азияда мындан барган эски газетлени ата-аналарыбыз кюбюр тюбюнде бир бек багалы затчына саръагъанларын билемизиз», дейди.

Фаризат ала сабийини анасыды, аны туудукълары, апалар туугъанла да бардыла. Ол ала кызалай бир болганларын айтырга сюйюмечюуду, ырысланган этеди. Жашоунда эм магъаналы ишине сабийлерине адепти, адети адомла болуп ёсдоренин санайды. Бусагъатда уа туудукълары бла тоучу сёлесим, халарла, жомалы айтып, тили унутурмазлы кюрешеди. «Бизни тилибизден орук жокъду. Аны уа бек алга газетибизни окуп билгибизиз», дедючюд.

Отуруу анча Османланы Хайса таби бек басмалогъан эртепкени сураттаны, аланы ююенден халарланы, белгили адомларыбыз, тоу адет-тервени ислеринден окъугъуз бек сюеди. «Жашоуларанда, иштеринде улуу жетишмелге жетгенлени керемс а алай кыуанма, ала жууукъларымы, танымлары болса-

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Юрий Коковну «Эльбрус» Къабарты-Малкъар кырал китап басманы 90-жыллыгы бла АЛГЪЫШЛАУУ

«Эльбрус» Къабарты-Малкъар кырал китап басмада ишленгенде аламат байрам бла – ол кыралганы 90 жыл толыгы бла – жюрегимден кызыу алгъышайла. Республиканы миллет культуурасыны кыорулуучюула бла айныучюула издателствону юлюшю бек уллууду.

Бюгонлюке издателство жамауат-политика, суратлау эмда илму оюмаланы бла ниетлени жашоуга синдирген ююге айланганды. Озгъан жылланы ичинде ол он милге бла саналган окуу-методика, илму, тарых, суратлау эмда сабий китапла чыгарганды. «Адыг тарыхнам», «Малкъар тарыхнам», «Бизни айтыкы адомларыбыз», «Жашоу бла чыгарманчылык», «Къабарты-Малкъарны жаныуларары» деген эм башха изданиваланы жамауат ортыкыда бек жаратханды, сюйгенди. Алада халкларыбызны ниет хазалары, адет-тере, адет-кызык байлыклары бирге жыйышдырылардыла эмда саклангадыла. «Эльбрус» китап басмада ишленгенге кыйын суукъу, жюрек ырахатлык, монгулк, чыгарманчы иштеринде жетишимле тежейме.

Къабартыла эмда малкъарлы позтени бла жазмуучуланы биринчи тёллюсюно биринчи атпалары ма андан башлангандыла. Миллет литератураланы мурдорларын солгъанланы эмда классиклени – Бекмурза Пачевни, Мечиланы Казимни, Али Шогенчукону, Алим Кешоковну, Къулийланы Къыйсынны – чыгармалары ма мында басмалангандыла. Аланы ызларында а республикада сёз усталаны фахмулу тёллюсю келгенди.

«Эльбрус» китап басманы 90-жыллыгына аталган материалланы 2-5-чи бетдеде окъугъуз.

Белгилю

Сабийлеге – уллу эс эмда кыйгъырылуукъ

КъМР-ни Парламентини депутаты **Сабийлер** бири кыоруулауу халкыла аралы кюнине ёксюз эм кыар адамлары болмагъан балачыкыла турган уржеден ишлене бергандыла. Закона чыгарычу органы стипенди **Татьяна Егорова**, Спорт эм туризм комитетини башчысы **Арсен Барануов**, депутат **Беслан Назранов**, Парламентде Жаш тёллю палатаны келечилери бла бирге КъМР-ни Саулыкъ сакълау министрствосуну «Республикалы сабий клиникасы больница» учреждениясыны онкология белюмюнде болгандыла. Парламентарийле врачла, анда кеслерине бакъдырган сабийле эм аланы ата-аналары бла тюбешгендиле.

Сабийлер бири кыоруулауу халкыла аралы кюнине ёксюз эм кыар адамлары болмагъан балачыкыла турган уржеден ишлене бергандыла. Закона чыгарычу органы стипенди **Татьяна Егорова**, Спорт эм туризм комитетини башчысы **Арсен Барануов**, депутат **Беслан Назранов**, Парламентде Жаш тёллю палатаны келечилери бла бирге КъМР-ни Саулыкъ сакълау министрствосуну «Республикалы сабий клиникасы больница» учреждениясыны онкология белюмюнде болгандыла. Парламентарийле врачла, анда кеслерине бакъдырган сабийле эм аланы ата-аналары бла тюбешгендиле.

«Эльбрус» китап басмада ишленгенге кыйын суукъу, жюрек ырахатлык, монгулк, чыгарманчы иштеринде жетишимле тежейме.

Окъуучула ата-аналары бла бирге чапхангыла

Сабийлени кыоруулауу халкыла аралы кюнине Нальчикни солпу паркында жетип атлетикадан эришуиле кырау иги терге айланганды. Быйыл а анга КъМР-ни Спорт министрствосуну адаптивний школуну окъуучулары кыатышгандыла. Чабууну байрамны быйыл кесини биринчи юбиленин белгилегенди – анга беш жыл толганды эмда ол физкультураны сюйгенлени кыйгъанды.

Саулыкълары осал болган жаш адамланы Сабийлени кыоруулауу халкыла аралы кюнине бла алгъышларга кыонакыла да келген эдиле. Аланы араларында КъМР-ни Парламентини спикери **Татьяна Егорова**, спорт министр **Ислам Хасанов**, Россейни МСЧ-ини Ёлбурдада кыоруулауу халкыла аралы даражалы спасатели, Эверестни билген **Ахкайлы Азнаур**, сабий-жаш тёллю спорт-адаптивний школу башчысы, Садакдан илишанган аты спорту федерациясынын президенти **Александр Кулошун**, законла чыгарычу органы депутатлары да бар эдиле.

«Сиз адам жашау сапгъан сынамлага кыалай тевере кереклисини олгюсюн кер-позтези. Бу аламат жыйылыуу кырауырга, эскин кызылганды болган тамалага жюрегимден ыразылыкны айтырга оиде. Ала сизни жашауугузуну жазык, сюйр этеуиле. Бюгон а жайны бирини кюнюдө. Ючунда да кыуучладан топлу, саулыкъ ёксюле, мурадлары кыошлуул» дегенди **Татьяна Борисовна**.

«Эришуиле сабий-жаш тёллю адаптивний школуу башламчылыгы бла кыралгандыла. Аны келечилери айтыларача, жылдан жылга анга кыатыштырга сюйгенлени саны ёсгенлей барады. Алай чабуй башланчурда алгъа уа тилмистикдан спорту уастына кандидат **Ольга Полкова** бла тренер **Тимур Шипшев** юйретген жаш футболчиликте, тамала бла да жарула бардыргандыла. Бу жол спорт-адаптивний школуу окъуучулары бла бирге старта аланы ата-аналары да чыкългандыла. Алай дистанцияны кич терк барганы тергелгендеди – судьяла, тренерле да жашчыкъланы бла кызыкъланы беттерин ышаруу жазыгырына, ала бу ишден саукулукълу алыларына эс бургандыла. Сабийлеге барысына да эришуилеге кыатышханларны шагъатлык этен сертификала берилгендиле. **Марьяна БЕЛГОРЖОВА**, Орусны **Артур ЕЛКАНОВ** алгъанды.

